

จังหวัดน่าน

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัดในปี 2551

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ชมทะเลหมอกที่อำเภอนาน้อย ชมดอกไม้อำเภอบัว อำเภอบ่อเกลือ นั่งแพเขื่อนภูมิพลที่อำเภอนาน้อย น้ำตกศิลาเพชรวนอุทยานผาสูบ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ อนุสรณ์สถานที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ วัดภูมินทร์ วัดหนองบัว พระธาตุแช่แห้ง พระธาตุเขาน้อย โบสถ์พราหมณ์ ถ้ำเขาวีง ถ้ำผามอง เสาหิน ส่อมจ้อม การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ไหว้พระ/ทำบุญ วัดภูมินทร์ พระธาตุแช่แห้ง

สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดน่านในปี 2551 โดยรวมของบรรยากาศการท่องเที่ยวที่จังหวัดน่านถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างปานกลาง เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวน้อย การเดินทางลำบาก ถือได้ว่าเป็นเมืองปิด แม้ว่าจะมีเส้นทางไปเชียงรายได้ แต่ไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยว อันตราย และไกล หากเป็นช่วงฤดูหนาวในไตรมาสที่ 4 (เดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม) จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น บรรยากาศการท่องเที่ยวถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี เนื่องจากมีอุณหภูมิเหมาะสม มีบรรยากาศที่สวยงาม มีทะเลหมอก มีงานกาชาด เทศกาลประจำจังหวัดน่าน การแข่งเรือยาวอำเภองาช้างดำ

แหล่งช้อปปิ้งและสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหา ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
อำเภอบัว	เครื่องใช้ทำจากเครื่องเงิน เช่น ชัน เครื่องประดับทำจากเงิน
อำเภอบ่อเกลือ	ผ้าลายน้ำไหล
หมู่บ้านไทยลือหนองบัว	ผ้าทอลายน้ำไหล
ตลาดชายแดนบ้านห้วยโก๋น	ผ้าทอลายน้ำไหล

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 1,831 คน แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 89 และชาวต่างประเทศร้อยละ 11 โดยส่วนมากผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจะเป็นนักท่องเที่ยว สักส่วนร้อยละ 81 และ 71 ตามลำดับ

2.1 ภูมิลำเนา/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมาจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่มาจากภาคเหนือด้วยตัวเอง ร้อยละ 35.72 รองลงมาคือ ผู้เดินทางจากกรุงเทพฯ และ ภาคกลาง สัดส่วนร้อยละ 32.05 และ 15.01 ตามลำดับ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากทวีปยุโรป ร้อยละ 55.05 รองลงมา คือ ทวีปอเมริกา ร้อยละ 18.18 และทวีปเอเชีย ร้อยละ 12.63

ตารางที่ 1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนกรคนไทยที่มาจังหวัดน่าน ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิลำเนา	คนไทย			ภูมิลำเนา	ต่างประเทศ		
		นักทัศนกร	นักท่องเที่ยว	รวม		นักทัศนกร	นักท่องเที่ยว	รวม
น่าน	1. กรุงเทพฯ	20.13	34.93	32.05	1. ทวีปอเมริกา	22.81	16.31	18.18
	2. ภาคกลาง	18.24	14.23	15.01	2. ทวีปยุโรป	59.65	53.19	55.05
	3. ภาคตะวันตก	5.66	4.03	4.35	3. โอเชียเนีย	3.51	7.80	6.57
	4. ภาคตะวันออก	8.81	3.81	4.78	4. ทวีปเอเชีย	14.04	12.06	12.63
	5. ภาคเหนือ	39.31	34.86	35.72	5. ตะวันออกกลาง	-	6.38	4.55
	6. ภาคใต้	3.46	4.57	4.35	6. ทวีปแอฟริกา	-	4.26	3.03
	7. ภาคอีสาน	4.40	3.58	3.74				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	318	1,315	1,633	ยอดรวม (คน)	57	141	198

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบเพศชายและเพศหญิง ในสัดส่วนร้อยละ 51:49 ตามลำดับ ร้อยละ 86 จะมีอายุต่ำกว่า 45 ปี และส่วนมากจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25-44 ปี เป็นสัดส่วนร้อยละ 70 และกลุ่มตัวอย่างกระจายตัวในหลายอาชีพ โดยส่วนมากจะเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (21.56%) เจ้าของกิจการ (18.98%) แรงงานรับจ้าง (15.31%) เกษตรกร (14.39%) และ นักเรียนนักศึกษา (11.94%) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้กระจายตัวมาก โดยส่วนมากจะมีรายได้ในช่วง 10,000-15,000 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.82 กลุ่มรายได้ระหว่าง 15,001-30,000 บาท ร้อยละ 22.47 และมีกลุ่มรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท สัดส่วนร้อยละ 24.13

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจากจังหวัดน่านมีสัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงร้อยละ 52:48 ส่วนมากจะมีอายุน้อยกว่า 45 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80 โดยส่วนมากจะกระจุกตัวระหว่างช่วงอายุ 25-44 ปี ร้อยละ 62 กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพกระจายอยู่ในหลายอาชีพ ได้แก่ แรงงานรับจ้าง (26.26%) เจ้าของกิจการ (23.74%) นักเรียนนักศึกษา (16.67%) และเกษตรกร (12.12%) โดยส่วนมากเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ไม่น้อยต่ำกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อปี ร้อยละ 63.13

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวคนไทยที่มาน่าน ในปี 2551

น่าน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	57.23	49.96	51.38	49.12	53.19	52.02
	หญิง	42.77	50.04	48.62	50.88	46.81	47.98
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	15.72	16.12	16.04	31.58	14.18	19.19
	25-34 ปี	43.08	38.71	39.56	38.60	38.30	38.38
	35-44 ปี	26.73	31.71	30.74	19.30	24.82	23.23
	45-54 ปี	12.58	12.02	12.12	7.02	19.15	15.66
	55-64 ปี	1.57	1.44	1.47	1.75	3.55	3.03
	65 ปีขึ้นไป	0.31	-	0.06	1.75	-	0.51
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	17.30	19.39	18.98	26.32	22.70	23.74
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19.50	22.05	21.56	15.79	8.51	10.61
	พนักงานบริษัท	13.21	10.42	10.96	5.26	4.26	4.55
	แม่บ้าน	2.52	1.67	1.84	8.77	2.13	4.04
	นักเรียน นักศึกษา	13.84	11.48	11.94	22.81	14.18	16.67
	เกษียณ	1.26	0.84	0.92	1.75	2.13	2.02
	เกษตรกร	5.35	16.58	14.39	7.02	14.18	12.12
	แรงงานรับจ้าง	19.50	14.30	15.31	12.28	31.91	26.26
	อื่นๆ	7.55	3.27	4.10	-	-	-
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจรคนไทยที่มาเยือนน่าน ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	Total		นักทัศนาจร	นักท่องเที่ยว	Total
น่าน	ไม่มีรายได้	10.06	9.81	9.86	1. น้อยกว่า 10,000	54.39	66.67	63.13
	น้อยกว่า 10,000	13.52	26.69	24.13	2. 10,000 – 14,999	17.54	16.31	16.67
	10,000-15,000	37.11	31.79	32.82	3. 15,000 – 19,999	10.53	7.80	8.59
	15,001-30,000	23.58	22.21	22.47	4. 20,000 – 39,999	3.51	3.55	3.54
	30,001-45,000	10.38	7.83	8.33	5. 40,000 – 59,999	5.26	2.84	3.54
	45,001-60,000	3.77	1.22	1.71	6. 60,000 – 79,999	8.77	2.13	4.04
	60,000-75,000	0.94	0.38	0.49	7. มากกว่า 80,000	0.00	0.71	0.51
	75,001-90,000	0.63	0.08	0.18				
	มากกว่า 90,000	0.00	0.00	0.00				
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)		318	1,315	1,633	ยอดรวม (คน)	57	141	198

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาจังหวัดน่านของนักเดินทางชาวไทย คือ การเดินทางเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.99 มีบางส่วนที่มาติดต่อธุรกิจ และเยี่ยมญาติ/เพื่อน สัดส่วนร้อยละ 20.09 และ 19.66 ตามลำดับ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวจะเดินทางเพื่อติดต่อธุรกิจมากกว่ากลุ่มนักทัศนาจรอย่างชัดเจน ส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยจะเดินทางมาน่านเป็นจังหวัดเดียว สัดส่วนร้อยละ 54.26 แต่มีจำนวนไม่น้อยที่เดินทางมา 2 จังหวัด สัดส่วน 37.66% ส่วนมากของนักเดินทางจะเดินทางมาเยือนน่านเป็นครั้งแรก (73.55%) โดยส่วนมากจะเดินทางมาเป็นกลุ่ม มีผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 71.29 โดยส่วนมากจะเดินทางกับเพื่อนหรือแฟน ครอบครัว และญาติ

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 92.42 ของนักเดินทางชาวต่างประเทศที่มาจังหวัดน่าน คือ เพื่อท่องเที่ยว/ เกือบทั้งหมดจะเดินทางมากกว่า 3 จังหวัดขึ้นไป (87.38%) และส่วนมากจะเดินทางมาจังหวัดน่านเป็นครั้งแรก (97.98%) จะเดินทางเป็นกลุ่มเล็กจำนวนผู้ร่วมเดินทาง 1-3 คน ซึ่งส่วนมากจะเดินทางร่วมกับเพื่อนหรือแฟน ครอบครัว มีจำนวนไม่น้อยที่เดินทางคนเดียว (29.29%)

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

น่าน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของ การท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	65.41	41.29	45.99	91.23	92.91	92.42
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	5.97	6.16	6.12	-	-	-
	3. ติดต่อธุรกิจ	6.60	23.35	20.09	5.26	6.38	6.06
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	5.35	6.16	6.00	-	-	-
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	12.26	21.44	19.66	1.75	0.71	1.01
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	1.57	0.68	0.86	-	-	-
	7. ได้รับรางวัล	0.31	-	0.06	-	-	-
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	2.20	0.84	1.10	1.75	-	0.51
	9. อื่นๆ	0.31	0.08	0.12	-	-	-
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	46.54	56.12	54.26	-	4.26	3.03
	2 จังหวัด	36.79	37.87	37.66	-	13.48	9.60
	3 จังหวัด	13.21	4.41	6.12	14.04	31.91	26.77
	4 จังหวัด	2.52	1.29	1.53	50.88	29.79	35.86
	5 จังหวัดขึ้นไป	0.94	0.30	0.43	35.09	20.57	24.75
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	72.96	73.69	73.55	92.98	100.00	97.98
	จำนวน 2 ครั้ง	20.44	19.54	19.72	7.02	-	2.02
	จำนวน 3 ครั้ง	5.35	5.32	5.33	-	-	-
	จำนวน 4 ครั้ง	0.31	0.91	0.80	-	-	-
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	0.94	0.53	0.61	-	-	-
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	13.52	11.71	12.06	14.04	35.46	29.29
	เพื่อนหรือแฟน	30.19	30.19	30.19	43.86	24.11	29.80
	ครอบครัว	23.27	18.02	19.04	40.35	25.53	29.80
	ญาติ	11.95	21.06	19.29	-	9.93	7.07
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	20.75	19.01	19.35	1.75	4.96	4.04
	อื่นๆ	0.31	-	0.06	-	-	-
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

น่าน	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
จำนวนผู้ร่วม ทาง	จำนวน 1 คน	33.75	38.93	37.92	40.35	54.61	50.51
	จำนวน 2 คน	13.88	19.85	18.68	35.09	16.31	21.72
	จำนวน 3 คน	11.99	15.34	14.69	10.53	11.35	11.11
	จำนวน 4 คน	9.15	9.24	9.22	8.77	9.93	9.60
	จำนวน 5 คน	12.62	7.71	8.67	-	2.13	1.52
	จำนวน 6-10 คน	16.09	7.48	9.16	5.26	5.67	5.56
	จำนวนมากกว่า 10 คน	2.52	1.45	1.66	-	-	-
	รวม		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนอากรไทยมาจังหวัดน่าน ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เวลาและระยะทางในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนอากรได้ประมาณร้อยละ 78

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจ คือ ช่วงเทศกาล สถานที่ท่องเที่ยว ระยะทางและเวลาในการเดินทาง และความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไทยได้ประมาณร้อยละ 83

สำหรับนักทัศนอากรชาวต่างชาตินั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดน่าน คือ สถานที่ท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และเวลาในการเดินทาง โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถดึงดูดนักทัศนอากรชาวต่างชาติให้มาเยือนจังหวัดน่านได้ร้อยละ 84

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้แก่ ระยะทางและเวลาในการเดินทาง ช่วงเทศกาล และสินค้าราคาถูก ปัจจัยเหล่านี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากกว่าร้อยละ 88.5

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดน่านในปี 2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	24.53	38.60	15.74	7.80
มีความปลอดภัย	2.52	0.00	1.44	0.71
อาหารอร่อย	1.26	5.26	2.81	1.42
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	24.53	3.51	12.47	0.00
ช่วงเทศกาล	8.81	1.75	23.80	17.02
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	5.97	26.32	5.25	1.42
สินค้าราคาถูก	1.26	3.51	3.57	17.73
ระยะทาง	12.58	1.75	15.67	19.86
เวลาในการเดินทาง	16.04	19.30	15.74	34.04
อื่นๆ	2.52	0.00	3.50	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรกของนักเดินทางชาวไทย ได้แก่ วัด อุทยานแห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์ ในขณะที่ นักเดินทางชาวต่างชาติ นิยมเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัด แหล่งช้อปปิ้ง และน้ำตก/ถ้ำ

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	25.72	29.06
พระราชวัง	-	-
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	9.58	6.54
อุทยานแห่งชาติ	21.21	15.98
อุทยานประวัติศาสตร์	-	-
พิพิธภัณฑ์	16.84	12.59
น้ำตก ถ้ำ	11.08	16.71
แหล่งช้อปปิ้ง	15.56	19.13
สวนสัตว์ สวนสนุก	-	-
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดน่านจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มากนัก โดยปัญหาที่พบส่วนมากจะอยู่ที่แหล่งบันเทิงนันทนาการ และแหล่งช้อปปิ้ง ซึ่งความเห็นสอดคล้องกันทั้งกลุ่มนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งปัญหาส่วนมากจะอยู่ที่มลภาวะ ความสะอาด และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นหลัก

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักเดินทางที่มาจังหวัดน่านในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
น่าน	วัด	3.06	5.20
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	17.31	14.74
	อุทยานแห่งชาติ	2.30	1.08
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
	พิพิธภัณฑ์	3.34	0.71
	น้ำตก ถ้ำ	3.43	3.01
	แหล่งช้อปปิ้ง	6.96	14.46
	สวนสัตว์ สวนสนุก	0.00	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,633	198

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดน่านพบปัญหาบ้าง ในเรื่องการใช้บริการรถประจำทาง/ รถสองแถว และรถแท็กซี่/รถสามล้อ

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักเดินทางที่มาจังหวัดน่านปี 2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
น่าน	รถประจำทาง/รถสองแถว	16.66	11.62
	เรือโดยสาร	3.31	2.02
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ	4.90	9.60
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	1.96	1.52
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,633	198

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดน่าน

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดน่าน ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยของอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพอใจในระดับพอใช้ - ดี ทั้งสามด้าน โดยมีสัดส่วนน้อยมาก (น้อยกว่า 1%) ที่เห็นว่ามีคุณภาพในระดับแย่ ที่เห็นว่าคุณภาพของสถานพักแรมอยู่ในระดับพอใช้ในแต่ละด้าน ดังนี้ คุณภาพของที่พักแรม (60.41%) ความสะอาดของที่พักแรม (61.96%) และสุขอนามัยของอาหารในสถานพักแรม (71.47%)

สำหรับนักเดินทางชาวต่างชาติเช่นกันที่ส่วนมากจะเห็นว่าคุณภาพ และความสะอาด และสุขอนามัยของสถานที่พักแรมอยู่ในระดับพอใช้ - ดี โดยนักเดินทางชาวต่างชาติเห็นว่าคุณภาพของที่พักแรมอยู่ในระดับดี สัดส่วน 62.93% ความสะอาดอยู่ในระดับพอใช้ สัดส่วน 53.45% และสุขอนามัยของอาหารของสถานพักแรมอยู่ในระดับพอใช้ สัดส่วน 68.97%

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดน่านในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักรวม	แย่	0.27	0.00
	พอใช้	60.41	37.07
	ดี	39.32	62.93
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักรวม	แย่	0.41	0.00
	พอใช้	61.96	53.45
	ดี	37.64	46.55
	รวม	100.00	100.00
สุขอนามัยของอาหารของที่พักรวม	แย่	1.09	0.86
	พอใช้	71.47	68.97
	ดี	27.45	30.17
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัดน่าน

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน คือ

- การคมนาคมลำบาก เนื่องจากเส้นทางคดเคี้ยว ค่อนข้างอันตราย ไม่มีรถไฟ มีเครื่องบินแต่น้อย
- รถสาธารณะมีน้อย มีลักษณะคล้ายเมืองปิด แม้ว่าจะมีเส้นทางที่สามารถไปยังจังหวัดเชียงรายได้ แต่มักไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากเส้นทางนี้อันตราย และไกล

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักทัศนารคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดน่านเฉลี่ย 2,386.25 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 3 รายการ คือ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (41.83%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (30.08%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (19.87%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดน่าน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,155.29 บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (37.03%) ค่าที่พัก (13.32%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (25.26%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (17.34%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว

นักทัศนารที่เดินทางมานานับกับบริษัทนำเที่ยว จะมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน 1,623.00 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (17.44%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (33.89%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (22.37%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (14.48%)

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 1,694.63 บาท เป็นค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (30.24%) ค่าที่พัก (21.38%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (13.41%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (24.90%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายของนักทัศนารชาวต่างชาติที่จัดการเดินทางเอง เฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 3,946.45 บาท ใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะภายในจังหวัด (19.10%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (29.03%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (23.88%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (17.98%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองที่มีการค้างคืนในจังหวัดน่าน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันเท่ากับ 2,385.42 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (27.74%) ค่าที่พัก (19.64%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (22.27%) และค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (16.04%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (10.95%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มาอยู่กับทัวร์

นักทัศนารชาวต่างชาติที่เดินทางมากับทัวร์ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,325.00 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (23.66%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (47.31%) และค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (21.51%)

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวัน เท่ากับ 2,108.03 บาท เป็นรายจ่ายหลัก ได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (25.33%) ค่าที่พัก (33.91%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (15.76%) และ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (12.32%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดน่าน	จัดการเดินทางมาเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางมาอยู่กับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	3.48	9.19	2.92	1.69	1.23	0.00	4.11	0.70
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	41.83	19.10	37.03	27.74	17.44	21.51	30.24	25.33
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	13.32	19.64	0.00	0.00	21.38	33.91
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	30.08	29.03	25.26	22.27	33.89	23.66	13.41	15.76
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	19.87	23.88	17.34	16.04	22.37	47.31	24.90	12.32
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	2.13	17.98	2.72	10.95	14.48	0.00	3.30	6.19
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0.54	0.81	1.05	1.37	1.54	5.38	2.63	5.51
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2.07	0.00	0.35	0.30	9.06	2.15	0.02	0.28
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	2,386.25	3,946.45	1,155.29	2,385.42	1,623.00	2,325.00	1,694.63	2,108.03
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			3.35	3.32			4.26	4.19

7. ระยะเวลาในการพำนัก

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนในจังหวัดน่าน มักจะใช้เวลาพำนักเฉลี่ย 3.35 วันและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเองและค้างคืนจะใช้เวลาในการพำนักใกล้เคียงกับกลุ่มนักเดินทางชาวไทย คือ 3.32 วัน ในขณะที่กลุ่มที่เดินทางมาอยู่กับทัวร์ชาวไทย จะใช้เวลาในการพำนักนานกว่าเท่ากับ 4.26 วัน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาอยู่กับทัวร์จะใช้เวลาพำนักในน่านสั้นกว่าเล็กน้อย เท่ากับ 4.19 วัน

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดน่าน

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนน่าน โดยมีร้อยละ 94.12 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และร้อยละ 86.36 ของชาวต่างชาติที่คาดว่าจะกลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัด	โอกาสที่จะกลับมาเยือนใหม่	
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
น่าน	94.12	86.36

.....